

Gunnar Elstad:

Synsbejennelse og skriftemål.

Det er bare når vi har gjort noe galt, vi trenger tilgivelse.

Men vi viker ofte unna det å innrømme at vi har gjort noe konkret galt. Selv om vi føler at vi trenger tilgivelse, vil vi ikke innrømme at behovet er så stort som det virkelig er.

Det koster ikke så mye å si at "jeg er en stor synder".

Det koster en del mer å si at "jeg er en liten tyv, en liten baktaler eller en liten ekteskapsbryter".

Det koster atskillig mer å si *hva* jeg har stjålet, *hvem* jeg har baktalt og *på hvilken måte*.

Men der synden blir konkret, blir også tilgivelsen konkret. Stikk i strid med hva de fleste tror, er konkret synsbejennelse frigjørende - skikkelig frigjørende.

- Er du villig til å bejenne dette som synd?

- Vel, egentlig er det vel det. Men det var ikke lett å gjøre noe annet. Du skulle bare vite hvor vanskelig det var å gjøre noe annet.

- Legg merke til hva du sier nå. Først sier du at det var synd. Så bruker du ordet "men" og sier at det ikke var synd likevel. Prøv å si bare "ja", "nei" eller "vet ikke".

- Ok, det er synd, men....

- Nå sa du "men" igjen.

(Stilhet)

- Ja, det er synd.

- Hvordan føltes det å si "ja"?

- Det var vondt. Og samtidig var det godt.

Det er så fristende å unnskylde, bortforklare eller bagatellisere synd - eller trekke fram formildende omstendigheter.

Det er vondt å måtte innskrenke seg til å svare "ja", "nei" eller "vet ikke" på spørsmålet om vi har syndet eller ikke. Men det er dette som hjelper oss ut av gråsonen.

Er svaret "ja", må det oppgjør og bejennelse til.

Er svaret "nei", er det ikke noe problem.

Er svaret "vet ikke", må vi bruke mer tid for å komme til en avgjørelse.

Ordet "bejenne" (Gresk: homologeo) betyr egentlig "si det samme som", "være enig i".

Når vi bejenner våre synder, gir vi Gud rett når han dømmer oss for tanker, ord og gjerninger som er syndige.

Når vi skrifter, gir vi Gud rett mens et annet menneske hører på.

Vi kan snakke om tre former for synsbejennelse:

- 1) Vi **skal** bejenne våre synder for Gud (1 Joh 1,9). Der synd ikke blir bejennet og gjort opp, tørker kristenlivet ut (Salme 32).
- 2) Vi **skal** be våre medmennesker om forlatelse når vi har såret dem eller gjort noe galt mot dem (Matt 5,23f).
- 3) Vi **inviteres** til å benytte oss av skriftemålet.

Det går ikke an å leve som en kristen dersom vi ikke bejenner synd på de to første måtene.

Derimot går det godt an å være en kristen uten at vi benytter oss av skriftemålet.

Skriftemålet er frivillig. Ingen skal tvinges til å skrifte.

Skriftemålet skal gi oss hjelp til å tro evangeliet! Og her trenger vi all den hjelpen vi kan få.

Mange hører evangeliet forkynt, men tenker: "Jo, det der gjelder nok folk flest. Men hadde taleren visst hvor mange og store synder jeg sliter med og hvor godt de sitter fast, hadde han ikke forkynt evangeliet like uforbeholdent for meg"

Det er da det er godt å få skrifte og oppleve skriftefarens forkynnelse av at Gud tilgir synd - mange og store synder, og synder det ikke er så lett å slutte med - for Jesu skyld.

Det er ikke bare katolikker som anbefaler skriftemål. Luthers store katekisme sier: "Så lærer vi da hvilken fortreffelig, kostelig og trøsterik ting skriftemålet er. Og vi formaner til at man ikke forakter dette kostelige gode, på grunn av vår store nød. Er du en kristen, så behøver du ikke i det hele tatt at jeg tvinger deg, eller pavens påbud, men du kommer til å tvinge deg selv, og be meg bli delaktig i det".

Luther sa også: "Bot er å åpne sitt hjerte for en bror, slik at en tar ham med seg til et ensomt sted og taler med ham om sin nød og sin bekymring og får høre et trøstens ord som stiller samvittigheten. Hva denne fortrolige bot kan utrette, vet bare den som ofte har måttet kjempe og stride mot djevelen. Jeg hadde for lenge siden blitt overvunnet og kvalt av ham, hvis ikke denne boten hadde holdt meg oppe" (sitert etter Bibelsk Oppslagsbok, Lunde Forlag)

Skriftemålet gir hjelp til frimodighet

- når det er vanskelig å tro at vi har det rett med Gud - selv etter at vi har bejennet syndene våre for ham.
- når vi vet at vi er Guds barn, men likevel opplever at gamle og nye synder tar fra oss frimodigheten.

Dessuten er det både godt og nyttig når vi selv har sjelesorg som en av våre tjenester, og stadig lytter til andres betroelser.

Mange opplever det fint når den som har lyttet til skriftemålet, til slutt legger hendene på hodet til den som har skrifte, og fortsetter å forkyne evangeliet ved å si: "Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling tilsier jeg deg alle dine synders nådige forlatelse, i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn" og deretter lyser velsignelsen.

Andre foretrekker at skriftemålet bare avsluttes med bønn eller felles bønn.

Som alt annet kan også skriftemålet misbrukes.

Noen bruker det *i stedet for* å snakke ut om dype og vanskelige ting. Kanskje bejennet en flere ganger den samme typen synd, men tør ikke å snakke ut om hva det er som gjør en spesielt sårbar på dette området.

Noen ser ut til å ha forventninger om at skriftemålet skal løse alle problemer. De bør få høre at de har urealistiske forventninger. Skriftemålet skal være en hjelp til tro. Men det får ikke alle problemer til å forsvinne som dugg for sol.

Skriftemålet skal benyttes når det første og største behovet er å få bejennet synd og få høre at en er tilgitt for Jesu skyld og av bare nåde. Det skal ikke erstatte den sjelesørgeriske samtalen.

Synden forsvinner ikke uten videre etter et skriftemål.

Å skrifte er som å luke løvetann. Løvetannen forsvinner ikke så lett fra gressplenen den heller.

Men alle vet at det er stor forskjell på en plen der det lukes ofte og en plen der det aldri lukes.

Forskjellen er til og med ganske stor.

